

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W DĄBROWIE ZA 2022 r.

Podstawa prawna:

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2021 r. poz.2268 ze zm.), Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie przedkłada coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

I. Wprowadzenie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Dąbrowa. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną. **Podstawowym aktem prawnym** na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek jest **ustawa o pomocy społecznej**. Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ;
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
5. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Do głównych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie należy prowadzenie całokształtu spraw w zakresie pomocy społecznej, a w szczególności polegających na:

- tworzeniu warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej;
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawami świadczeń;
- pracy socjalnej rozumianej, jako działalności zawodowej skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin;

- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- pobudzanie aktywności społecznej w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin.

Przy realizacji zadań Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) w Dąbrowie współpracuje z Opolskim Urzędem Wojewódzkim, Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym w Opolu, Komisariatem Policji w Niemodlinie, szkołami, placówkami ochrony zdrowia, Polskim Czerwonym Krzyżem, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Bankiem Żywności w Opolu oraz Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu i innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka.

II. KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 Ustawy o pomocy społecznej. W roku sprawozdawczym Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie, **zatrudniał 13 osób** w tym: 1 kadra kierownicza, pracownicy socjalni 4 osoby, 1 asystent rodziny, 2 koordynatorów klubu seniora, 1 wychowawcę podwórkowego, pozostali pracownicy 4 osoby.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 Ustawy jw. OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

III. INFORMACJA FINANSOWA Z WYKORZYSTANIA BUDŻETU W 2022r.

W roku 2022 Ośrodek zrealizował budżet w wysokości 13 145 188,86 zł, w tym:

- **5 387 133,39 zł** dotacja z budżetu państwa na realizację zadań zleconych
- **5 504 348,88 zł** dotacja z budżetu państwa na realizację zadań własnych
- **2 253 706,59 zł** środki własne Gminy.

Tabela nr 1. Dane finansowe OPS w Dąbrowie za 2022 r.

Dział	Rozdział	Rodzaj zadania	Plan	Wykonanie
851		Ochrona zdrowia	115 000,00	102 502,40
	85153	Przeciwdziałanie narkomanii	5 000,00	4 920,00
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	110 000,00	97 582,40
852		Pomoc Społeczna	2 724 642,78	2 429 464,97
	85202	Domy Pomocy Społecznej	819 000,00	809 364,97
	85203	Ośrodki wsparcia (schroniska, dom	70 000,00	40 734,00

		matki i dziecka)		
	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2 000,00	857,39
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	12 104,00	10 967,60
	85214	Zasiłki jednorazowe: zasiłek celowy, zdarzenie losowe	35 000,00	8 649,91
	85214	Zasiłek okresowy	56 034,00	52 016,00
	85215	Dodatek mieszkaniowy	5 500,00	859,77
	85216	Zasiłki stałe	139 130,00	131 026,84
	85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	806 260,00	740 449,66
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalne usługi opiekuńcze (PKPS)	124 000,00	103 200,00
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania - Rządowy Program „Posiłek w szkole i domu”	30 000,00	11 285,00
	85295	Pozostała działalność (bez projektów EFS)	473 639,79	438 746,39
855		Rodzina	5 537 368,00	5490 741,43
	85510	Działalność placówek opiek.-wych.	192 126,00	192 069,26
	85508	Rodziny zastępcze	49 800,00	37 595,00
	85504	Wspieranie rodziny (asystent)	113 240,00	100 239,79
	85502	Świadczenie rodzinne/fundusz alimentacyjny- środki własne	1 867 136,00	1 853 666,45
	85501	Świadczenie wychowawcze- środki własne	3 298 417,00	3 290 509,71

Źródło: Opracowanie własne.

IV. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W DĄBROWIE W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ ORAZ STRUKTURA ŚWIADCZENIOBIORCÓW

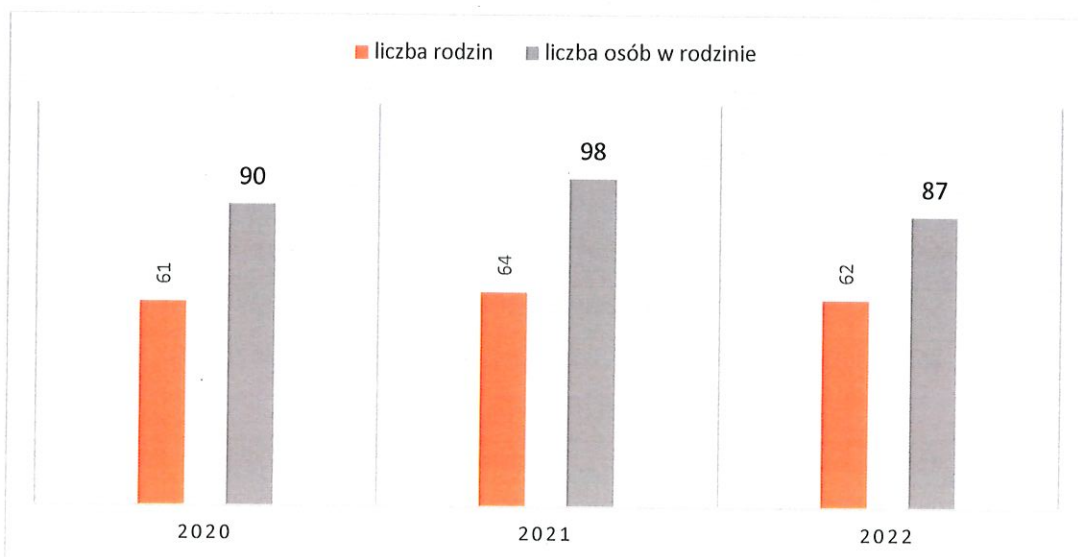
Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie jest jednostką organizacyjną realizującą zadania pomocy społecznej mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka jak i również podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W roku 2022 r. gminę Dąbrowa zamieszkiwało **8124 osoby**. W zakresie oferowanych usług społecznych OPS w Dąbrowie udzielił wsparcia w liczbie **7200 usług** skierowanych do mieszkańców gminy Dąbrowa **dla 1100 osób**. **Pracą socjalną** Ośrodka m.in. w formie poradnictwa, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych objętych było **62 rodziny w tym 87 osób**. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych OPS udzielał wsparcia w formie bezpośredniej pracy z rodziną poprzez asystenta rodziny.

Z poniższych wykresów wynika, że w roku sprawozdawczym **liczba rodzin objętych pomocą społeczną oraz liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji pozostaje na podobnym poziomie**.

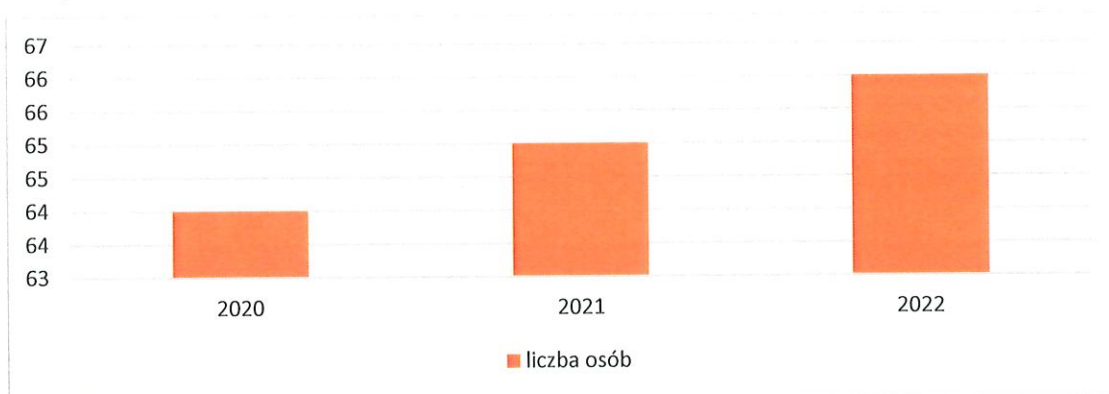
Wykres nr 1. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej OPS w Dąbrowie w latach 2020-2022.

Źródło: Opracowanie własne

Wykres nr 2. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji OPS w Dąbrowie w latach 2020-2022.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 2. Struktura rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2022 r.

Lp.	Liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Rodziny ogółem	62	87
2.	o liczbie osób 1	49	49
3.	o liczbie osób 2	6	12
4.	o liczbie osób 3	3	9
5.	o liczbie osób 4	3	12
6.	o liczbie osób 5	1	5

Źródło: Opracowanie własne.

Powyższe dane wskazują, że **największą grupą świadczeniobiorców** są osoby prowadzące **samodzielne gospodarstwo domowe - 49 rodzin**. Rodziny korzystają z pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji socjalno-bytowej. Katalog powodów umożliwiających korzystanie z pomocy społecznej został określony w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej. Od dnia 1 stycznia 2022 r. kryterium dochodowe osoby **samotnie** gospodarującej wynosi **776,00zł**, a na osobę w **rodzinie 600,00zł**.

Podstawą przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, czyli zebranie możliwie wszechstronnych informacji o osobie czy rodzinie, ustalenie występujących problemów co pozwala na podjęcie właściwych działań i zaplanowanie odpowiedniej formy pomocy. Podczas przeprowadzania wywiadu pracownicy socjalni ustalają sytuację życiową, rodzinną, zawodową, zdrowotną członków rodziny, dane dotyczące źródeł uzyskiwanych dochodów. Pracownicy socjalni, którzy przeprowadzają wywiad środowiskowy nie ograniczają się tylko do zbierania suchych faktów. Już przy pierwszej wizycie analizują wraz z klientem sytuację, zastanawiają się nad możliwościami przezwyciężenia problemów, udzielają porady, motywują do zmiany zachowań, niejednokrotnie przeprowadzają pierwsze mediacje w sytuacjach

konfliktowych. Stosownie do zgłaszanych przez osoby lub rodziny potrzeb oraz możliwości finansowych Ośrodka przyznawana jest odpowiednia pomoc. W roku sprawozdawczym przeprowadzono **247 wywiadów środowiskowych** oraz **wydano 219 decyzji administracyjnych**.

Tabela nr 3. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2022 r.

Lp.	Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin - Ogółem
1.	Ubóstwo	43
2.	Bezrobocie	38
3.	Długotrwała lub ciężka choroba	31
4.	Niepełnosprawność	24
5.	Bezdomność	6
6.	Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4
7.	Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – w tym rodziny niepełne	3
8.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	3
9.	Alkoholizm	2
10.	Zdarzenie losowe	1

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższej tabeli wynika, że **największą grupą świadczeniobiorców są rodziny objęte wsparciem z powodu ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności.**

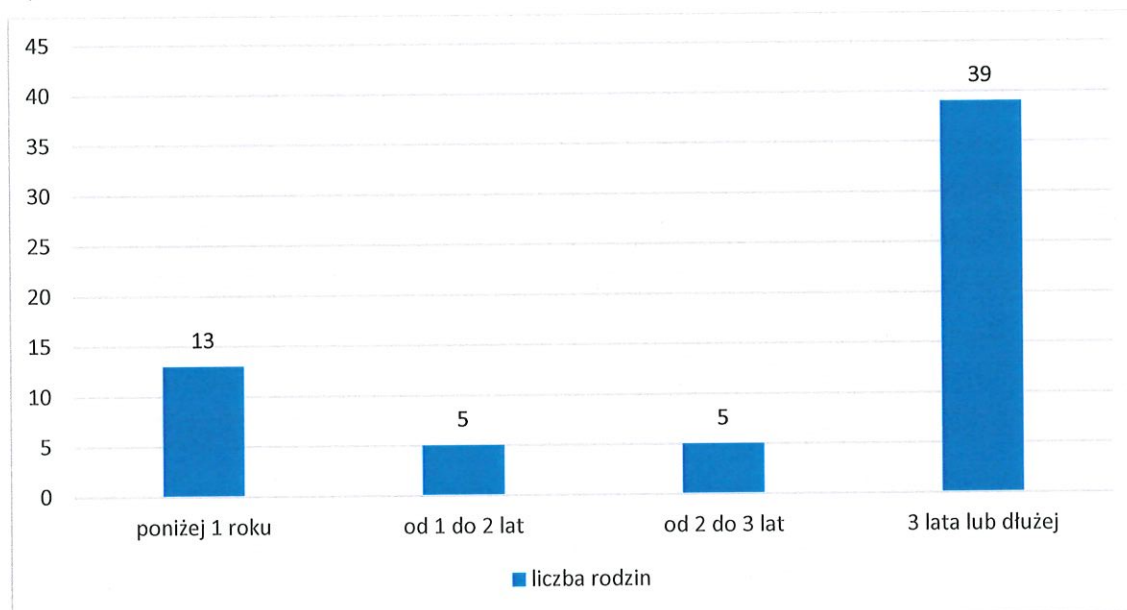
Do najczęściej udzielanych świadczeń pieniężnych należą:

- **zasilek stały** – jest to świadczenie przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom samotnie gospodarującym, **niezdolnym do pracy** z powodu wieku oraz osobom pozostającym w rodzinach niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy spełniającym kryterium dochodowe;
- **zasilek okresowy** – to świadczenie, które przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i przeznaczone jest dla osób i rodzin **bez dochodu** lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium;
- **zasilek celowy** – jest to świadczenie przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na **zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej**, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

1. Charakterystyka rodzin korzystających ze wsparcia społecznego

Poddając analizie rodziny korzystające z pomocy społecznej ze względu na okres pozostawania w trudnej sytuacji w roku 2022 r., należy stwierdzić, iż największą grupę świadczeniobiorców stanowią **rodziny korzystające z pomocy społecznej od 3 lat i dłużej (39 rodzin)**. Pojawia się jednak nowe rodziny, które objęte były wsparciem po raz pierwszy, 13 rodzin po raz pierwszy zmuszone były skorzystać z pomocy. **W gminie Dąbrowa 62 rodziny korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej, w tym 33 rodziny nie posiadają dochodu.**

Wykres nr 3. Rodziny objęte wsparciem ze względu na okres korzystania

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 4. Rodziny objęte świadczeniami wyliczonymi wg objaśnień do sprawozdawczości MRPiPS.

Lp	dochód na osobę	liczba rodzin
1.	0,00-100,00 zł	33
2.	100,01-300,00 zł	6
3.	300,01-500,00 zł	3
4.	500,01-701,00 zł	2
5.	701,01 zł i więcej	18
	razem	62

Źródło: Opracowanie własne.

2. Charakterystyka przyznawanych świadczeń pieniężnych i w naturze wraz z informacją finansową z wykorzystania budżetu w 2022 r.

Tabela nr 5. Zadania Zleczone.

Rozdział	Rodzaj świadczeń	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Wydatki 2022 r.
85501	Świadczenia wychowawcze 500+	797	3.267.009,77
85502	Świadczenia społeczne- zasiłki rodzinne	88	317.988,00
85502	Świadczenia społeczne- świadczenia opiekuńcze	137	1.036.986,00
85502	Świadczenia opiekuńcze- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	23	23.000,00
85502	Świadczenia społeczne- Za Życiem	3	12.000,00
85502	Świadczenia społeczne- zasiłek dla opiekuna	0	0,00
85502	Świadczenia społeczne- rodzicielskie	16	106.810,00
85502	Świadczenia społeczne- fundusz alimentacyjny	13	110.820,36
85503	Karta Dużej Rodziny	177	1 029,00
85503	Opolska Karta Rodziny i Seniora	91	Brak ponoszonych wydatków

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 6. Wybrane Zadania Własne.

Rozdział	Rodzaj świadczenia	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenia w 2022 r.	Wydatki 2022 r.
85202	Oplata za pobyt w DPS	26	809.364,97
85213	Składki zdrowotne	16	10.967,60
85214	Zasiłki celowe	31	8.649,91
w tym	Zdarzenie losowe	1	1.000,00
85203	Schronienie	4	40.734,00
w tym	Dom Matki i Dziecka	1	3.315,00
85214	Zasiłki okresowe	27	52.016,00
85216	Zasiłki stałe	18	130.996,84

85228	Usługi opiekuńcze (realizowane przez PKPS)	3	103.200,00
85508	Rodziny zastępcze	8	37.959,40
85510	Placówki Opiekuńczo-wychowawcze	4	192.069,66

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 7. Realizacja Rządowego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w 2022 r.

Świadczenie	Liczba osób objęta programem	Środki Własne	Dotacja	Razem
Zasiłek na żywność	29	3.604,00 zł	5.406,00 zł	9.010,00 zł
Posiłki	6	910,00 zł	1.365,00 zł	2.275,00 zł
Razem Program	35	4514,00 zł	6.771,00 zł	11.285,00 zł

Źródło: Opracowanie własne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie realizując zadania własne polegające na zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w zakresie zakupu leków i leczenia, opału na zimę, odzieży, zapewnienia usług opiekuńczych, pokrywania kosztów w pieczy zastępczej, **szczególną uwagę zwraca na racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi.**

W 2022 r. **88 rodzin** pobierało z tut. Ośrodka **zasiłki rodzinne** wraz z dodatkami na kwotę **317.988,00 zł**, ze **świadczenia opiekuńczego** (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy) korzystało **137 rodzin** na kwotę **1.036.986,00 zł**, jednorazowej zapomogi z tytułu **urodzenia się dziecka** korzystały **23 rodziny** na kwotę **23.000,00 zł**, ze świadczenia **rodzicielskiego** korzystało **16 rodzin** na kwotę **106.809,60 zł**, natomiast **797 rodzin** (1311 dzieci) pobierało świadczenia wychowawcze **500+** na kwotę **3.267.009,77zł** - realizacja zadania przez OPS do maja 2022r.

W 2022 r. wypłacano także **świadczenia rodzinne** dla obywateli **Ukrainy**, którzy przebywają na terenie kraju w związku z toczącym się konfliktem zbrojnym na Ukrainie. W roku sprawozdawczym świadczenie wypłacono **7 rodzinom** (15 dzieciom) na kwotę **33.341,94 zł**. Ośrodek udzielał również pomocy dla obywateli Ukrainy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości **300 zł** na osobę (**UKR**), przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe - świadczenie zostało wypłacone **150 osobom** na kwotę **45.000,00 zł**. **Uczniom** uciekającym przed wojną w Ukrainie przysługiwała doraźna pomoc w **zapewnieniu posiłku** w postaci jednego gorącego posiłku dziennie- OPS zapewnił wyżywienie **30 dzieciom** (612 posiłków) na kwotę **2.065,50 zł**.

Ponadto, Ośrodek wydał **177 Kart Dużej Rodziny** jak i **91 Opolskich Kart Rodziny i Seniora**, są to narzędzia w ramach Programu „Opolskie dla Rodziny”.

Dodatkowo, OPS rozpatruje wnioski ustalając dochody osób i rodzin oraz wydaje zaświadczenia osobom ubiegającym się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach realizacji programu „Czyste Powietrze”, w roku 2022 wydał **26 zaświadczeń**. Program „Czyste Powietrze” to ogólnopolski program dopłat do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych. Celem Programu jest walka ze smogiem.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie w roku sprawozdawczym realizował wypłatę jednorazowego świadczenia w wysokości **3.000,00 zł** gospodarstwom domowym, w którym głównym źródłem ogrzewania jest **węgiel**. Dodatek węglowy wypłacono **1383 świadczeniobiorcą** na kwotę **4.149.000,00 zł**. Ponadto, wypłacano dodatek **do źródeł ciepła innych niż węgiel** (tj. kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG lub kocioł olejowy) dla **397 osób** na kwotę **872.500,00 zł**.

3. Fundusz alimentacyjny

Na podstawie Ustawy z dnia 7 września 2007 o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 877 z póź. zm.) Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. wypłacił świadczenia dla **13 rodzin** na ogólną **110.820,36 zł**.

Rozdział drugi niniejszej ustawy nałożył na organ właściwy dłużnika i organ właściwy wierzyciela obowiązek podejmowania działań zmierzających do wyegzekwowania od dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W okresie sprawozdawczym OPS w skutek podjętych działań wobec dłużników **funduszu alimentacyjnego** odzyskał łącznie **161 822,34 zł**. z tego:

- przekazano do budżetu państwa **113 845,26 zł**
- przekazano na dochody Gminy **45 977,98 zł**.

3.1. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 r. na wnioski innych gmin oraz po wydaniu decyzji przyznających prawo do funduszu alimentacyjnego prowadził postępowanie względem dłużników alimentacyjnych dla których Gmina Dąbrowa stanowi miejsce zamieszkania.

Działania podjęte w celu wyegzekwowania zaległości:

1. wraz z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego złożono z urzędu **13 zawiadomień** o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do **Prokuratury Rejonowej** w Opolu z siedzibą w Opolu zgodnie z art. 209 § 1, § 3 ustawy z 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny;

2. wystosowano **7 wezwań** do przeprowadzenie **wywiadu** i do złożenia **oświadczenia majątkowego** dla dłużników zamieszkujących na terenie Gminy Dąbrowa;
3. wydano **1 decyzje** o uznaniu dłużników za **uchylających się** od zobowiązań alimentacyjnych;
4. wystosowano **2 wnioski do prokuratury** o ściganie za przestępstwo z art. 209 §1 ustawy z 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny tj. – ściganie z powodu uporczywego uchylania się od obowiązku opieki przez nie łożenie na utrzymanie osoby najbliższej;
5. złożono **1 wniosek o udostępnienie danych osobowych** z Centralnej Ewidencji Kierowców ze Starostwa Powiatowego w Opolu.

4. Kontrole Zewnętrzne

W okresie od 5 grudnia 2022 do 14 grudnia 2022 roku zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu przeprowadził **kontrolę problemową** w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowie. Przedmiot kontroli obejmował **planowanie i prowadzenie pracy z rodziną objętą wsparciem asystenta rodziny**, w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za okres 2021 rok. **Działalność Ośrodka** w zakresie objętym kontrolą **oceniono pozytywnie** z uchybieniami.

V. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCA Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

W związku z obowiązkiem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Rady Gminy Dąbrowa Nr XXXII/284/21 z dnia 26 sierpnia 2021 r., przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024.

1. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu

W ramach realizacji Programu OPS w Dąbrowie zatrudniał jednego **asystenta rodziny**, który objął swoim wsparciem **10 rodzin w których przebywało 21 dzieci** - w tym 5 rodzin zostało zobowiązane przez sąd do podjęcia współpracy z asystentem. Współpraca z asystentem rodziny, poza sytuacjami kiedy obowiązek ten nakłada sąd, jest dobrowolna i następuje po podpisaniu deklaracji o współpracy. Praca asystenta koncentrowała się głównie na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci. Głównym celem pracy z rodziną było podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny i umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, utrzymania w czystości mieszkania, zarządzania budżetem domowym, współpracy ze szkołą, pedagogiem, kuratorem, służbą zdrowia oraz radzeniem sobie z bieżącymi problemami, pomoc w terminowym realizowaniu spraw urzędowych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia i bezpieczeństwa dzieci i rodzin; udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej. **Czas współpracy asystenta jest różny w zależności od występujących problemów i determinacji rodziny**, aby problemy

te przewyciężyć. Obserwuje się, że okres współpracy z asystentem wydłuża się z uwagi na mnogość problemów występujących w środowiskach.

Pomimo działań instytucji wspierających rodzinę na mocy postanowienia sądu małoletnie dzieci są odbierane rodzicom biologicznym i umieszczane w pieczy zastępczej. Zgodnie z art.176 pkt 5 i art.191 ust.8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek w imieniu Gminy w roku 2022 **współfinansował pobyt 12 dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, koszt dofinansowania wynosił 230.028,66 zł.**

2. Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej

Obserwuje się tendencję wzrostową liczby osób i rodzin wymagających wyłącznie pracy socjalnej. Wynika to z faktu, że problemy w rodzinie coraz częściej są złożone i rodziny nie radzą sobie z ich rozwiązywaniem. Często te rodziny zgłaszają się same do pracowników socjalnych po wsparcie, ale zdarza się, że inne osoby z najbliższego środowiska zgłaszają ten problem i w ramach działań interwencyjnych pracownicy socjalni udzielają wsparcia rodzinie. **W 2022 r. zawarto łącznie 1 kontrakt socjalny skierowany do 1 osoby oraz zawarto 10 umów dla 15 osób.** Działania miały na celu przewyciężenie trudnej sytuacji życiowej rodziny. Inną formą pomocy i wsparcia skierowaną bezpośrednio do dzieci i młodzieży jest finansowanie posiłków wydawanych w placówkach oświatowych. W ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” 6 dzieci z terenu gminy Dąbrowa uzyskały pomoc w formie posiłku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie wspólnie z **Gminną komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** promował **Rodzicielstwo Zastępcze**. Akcja miała na celu zwrócenie uwagi mieszkańców gminy na tematykę rodzicielstwa zastępczego- podczas pikników rodzinnych , spotkań z mieszkańcami wręczane były ulotki i broszury promujące pieczę zastępczą, a przede wszystkim udzielono pierwszych niezbędnych informacji – czym są rodzinne formy pieczy zastępczej, jak przebiega proces kwalifikacji oraz gdzie można uzyskać więcej informacji aby **Zostać Rodzicem**.

Gmina Dąbrowa współpracuje z **Bankiem Żywności** w Opolu w ramach **Programu Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - Podprogram 2021**. W 2022 r. objętych było pomocą żywnościową **207 mieszkańców** gminy, zostały wydane **838 paczki żywnościowe tj. 4,626 ton żywności**. Dodatkowo w podprogramie pn. „Nie marnuj żywności” brało udział **80 osób**, żywność wydawana była przez pracowników OPS.

Ośrodek udostępniał informacje o dostępnych formach pomocy, instytucjach udzielających pomocy oraz aktualnych ofertach pracy.

Na terenie Gminy były również organizowane **prace społecznie-użyteczne dla 30 osób** uprawnionych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, obejmowały m.in. prace porządkowe oraz prace wspomagające w wyznaczonych miejscach na terenie gminy.

3. Opieka nad małym dzieckiem i opieka pozaszkolna

Gmina Dąbrowa wspiera rodziny zagrożone lub przeżywające trudności, w szczególności w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych, poprzez działania profilaktyczne i pomocowe. W ramach oferty skierowanej do rodzin i dzieci, rodzice korzystają m.in. z poradnictwa specjalistycznego, oferty zajęć w świetlicach wiejskich czy też dożywiania w szkołach itp.

Ponadto, w ramach trwałości „**Blżej rodziny i dziecka**”, na terenie Gminy funkcjonuje **Placówka Wsparcia Dziennego** prowadzona w formie pracy podwórkowej realizowanej przez **wychowawcę podwórkowego**. Z oferowanych zajęć skorzystało **110 dzieci**. W ramach ww. projektu OPS zapewnił środki ochrony indywidualnej dzieciom uczestniczącym w zajęciach. Mając na uwadze bezpieczeństwo i zdrowie dzieci wychowawca podwórkowy prowadził zajęcia w trybie hybrydowym poprzez kontakt zdalny jak i stacjonarny z dziećmi.

VI. REALIZACJA OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCA Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o przeciwdziałaniu rodzinie określa zadania gminy w zakresie wspierania rodziny dotkniętej przemocą. Powołany Zespół Interdyscyplinarny (ZI) realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dąbrowa na lata 2021 - 2026. **Zadaniem ZI było integrowanie i koordynowanie działań specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

W roku sprawozdawczym powołano **6 grup roboczych** w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Grupy spotkały się na **posiedzeniach 23 razy**, łącznie w grupach pracowało **6** przedstawicieli różnych służb. Grupy robocze sporządziły **7 „Niebieskich Kart – C”** oraz **3 „Niebieskich Kart – D”** oraz wręczyły **9** pouczeń dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie „Niebieska Karta – B”.

W roku 2022 **zakończono** procedurę "Niebieskie Karty" w **6 -ciu przypadkach:** w **1 – nym** przypadku zakończono procedurę w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy rodzinie a w **5 -ciu** w związku ze zdiagnozowaniem innych problemów niż przemoc, co wskazywało na brak zasadności prowadzenia działań w ramach „ Niebieskiej Karty” Ponadto, grupy robocze przekazały **6 zawiadomień do Prokuratury** o podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.

W 2022 r. na realizację zadań związanych z **przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie** na terenie gminy Dąbrowa przeznaczono **857,39 zł.**, źródłem finansowania były środki finansowe pochodzące z budżetu Gminy Dąbrowa.

VII. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

W polityce społecznej naszej gminy bardzo ważne są osoby starsze. Na terenie gminy funkcjonują **3 Kluby Seniora**, które obejmują swym wsparciem **45 seniorów**. Wartości środków własnych na zapewnienie trwałości funkcjonowania :

1. Funkcjonowanie Klub „Senior+” w **Dąbrowie**. Wysokość poniesionych wydatków w 100 % ze środków własnych na funkcjonowanie klubu - **38.533,22 zł**.
2. Funkcjonowanie Klub "Senior+" w **Żelaznej**. Wysokość poniesionych wydatków w 100 % ze środków własnych na funkcjonowanie klubu - **24.222,80zł**.
3. Funkcjonowanie Klub "Senior+" w **Nowej Jamce**. Wysokość poniesionych wydatków w 100 % ze środków własnych na funkcjonowanie klubu - **23.012,99 zł**.

Głównym celem ośrodków było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów, zapewnienie wsparcia poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej i kinezyterapii, a także oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w oparciu o analizę potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym.

VIII. REALIZOWANE PROJEKTY SOCJALNE SKIEROWANE DO MIESZKAŃCÓW GM. DĄBROWA ORAZ UCHODźCÓW Z UKRAINY:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie w 2022 roku w ramach wspierania rodziny zrealizował **projekty socjalne** mające na celu **niesienie pomocy najbardziej potrzebującym** mieszkańcom gminy tj.:

1) „*Świąteczna paczka w Gminie Dąbrowa*” – edycja 2022 Wigilia - w ramach projektu objęto wsparciem w formie paczek bożonarodzeniowych **10 osób samotnych** znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;

2) „*Opieka wytchnieniowa w Gminie Dąbrowa*” - w ramach projektu objęto wsparciem **2 rodziny z osobą z niepełnosprawnością** w celu umożliwienia opiekunowi chwili wytchnienia i skupienia się na swoich istotnych sprawach, powierzając pod opiekę niepełnosprawnego członka rodziny wykwalifikowanej osobie;

3) „*Akcja charytatywna - karty przedpłacone dla Ukraińców zamieszkujących na terenie Gminy Dąbrowa*” - w ramach projektu udzielono pomocy **100 osobom** pochodzących z Ukrainy, którzy uciekli z ojczyzny przed działaniami wojennymi. Beneficjenci otrzymali karty z zawartością 1.000 zł. na członka rodziny od **Tajwańskiej Organizacji TZU CHI**;

4) „*Wypoczynek letni dla dzieci z Ukrainy*” - w ramach projektu zorganizowano wypoczynek dla **11 dzieci** z Ukrainy, które w wyniku działań wojennych uciekły z własnej ojczyzny wraz z rodzicami – działanie w 100% finansowane przez **UMWO**;

5) „*Wsparcie osób uciekających przed działaniami wojennymi w Ukrainie*”- w ramach

projektu objęto wsparciem rzeczowym **100 osób z Ukrainy**, które zostały pozbawione wszelkich potrzeb życiowych typu: odzież, obuwie, środki pielęgnacyjne i higieniczne, pomoc żywnościowa – działania sfinansowane od **darczyńców**;

6) „ *Wsparcie żywnościowe w formie paczek żywnościowych dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Gminy Dąbrowa w roku 2022*” - w ramach projektu socjalnego objęto wsparciem **207 osób** (w tym 42 osoby poch. z UKR), które znajdowały się w trudnej sytuacji życiowej i uzyskały pomoc w formie paczek żywnościowych z **Banku Żywności**.

IX. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie zadań przedstawionych w sprawozdaniu za 2022 r. pozwala określić **najpilniejsze potrzeby** w zakresie **pomocy społecznej**. Potrzeby finansowe na realizację zadań wynikających z ustaw zostały ujęte w planach finansowych i przyjęte do realizacji w budżecie gminy. Do najważniejszych potrzeb z zakresu pomocy społecznej należy zaliczyć:

1. Kontynuowanie **realizacji** wszystkich **zadań w zakresie pomocy społecznej** w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;
2. Udzielanie osobom najuboższym z Gminy Dąbrowa **pomocy żywnościowej** poprzez realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) 2014 – 2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
3. Stałe monitorowanie bieżącej sytuacji osób przybywających z terytorium **Ukrainy** i podejmowanie działań zmierzających do **udzielania doraźnej pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych**;
4. Zintensyfikowanie działań **wspierających osoby starsze i niepełnosprawne** poprzez objęcie ich wsparciem w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych;
5. **Zabezpieczenie środków finansowych na zapewnienie opieki całodobowej osobom**, które jej wymagają tj. w domach pomocy społecznej, oraz osobom bezdomnym w schroniskach dla osób bezdomnych;
6. Kontynuowanie **funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego, Placówki Wsparcia Dziennego** oraz **Klubów Seniora** działających na terenie gminy;
7. Szkolenie pracowników OPS i umożliwienie im **podnoszenie kwalifikacji zawodowych**.

Skala istniejących problemów społecznych ukazuje potrzebę znacznych nakładów i środków finansowych na realizację nałożonych ustawowo zadań, co nie będzie możliwe bez zwiększenia także środków pochodzących z budżetu państwa. Analizując wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń należy zwrócić szczególną uwagę na **znaczny wzrost kosztów utrzymania osób przebywających**

w domach pomocy społecznej, dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz koszt świadczonych usług opiekuńczych co powoduje rosnące wydatki na realizację tych zadań które są zadaniami własnymi gminy o charakterze obowiązkowym (określone w ustawie).

Rok 2023 będzie dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Dąbrowa oraz przyjętych gminnych programów społecznych, które są niezbędne aby **instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom.**

Warto podkreślić, że realizacja ustawowych zadań w obszarze wsparcia społecznego będzie opierała się o umacnianie **idei współpracy między jednostkami** na terenie gminy. Ponadto, podjęte zostaną działania promujące zadania realizowane przez Ośrodek, co wpłynie na **wizerunek instytucji** oraz na **skuteczny przekaz** istotnych dla mieszkańców informacji.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dąbrowie
Małgorzata Zaparta
Małgorzata Zaparta

Małgorzata Zaparta